

Raad voor de rechtspraak en rechtbank Rotterdam
Bestuurlijk Overleg I

Datum: Dinsdag 5 april 2022
Locatie: Rvdr, Kneuterdijk 1
Tijdstip: 09:30 - 12.00 uur

Raad voor de rechtspraak:

Areane Dorsman

5.1(2)e

5.1(2)e

Lid Raad

Adviseur P&V (verslag)

Adviseur Kwaliteit (verslag onderdeel Professionele Standaarden)

Rechtbank Rotterdam

Julia Mendlik

Jennifer Willemsen

Peter de Boer

5.1(2)e

5.1(2)e

President

Rechterlijk bestuurslid

Niet-rechterlijk bestuurslid

5.1(2)e

5.1(2)e

1. Opening en mededelingen

Vorbereiding overleg

Ter voorbereiding op dit overleg is door het bureau van de Raad (5.1(2)e) in overleg met de controller van de rechtbank (5.1(2)e) een geannoteerde agenda opgesteld. Deze agenda zal als bijlage aan dit verslag worden gehecht.

Actualiteiten

De rechtbank Rotterdam heeft een bedrijfscontinuïteitsplan. In juni 2022 staat een oefening gepland. Het IT-systeem is het grootste continuïteitsrisico en dat heeft de rechtbank zelf niet in de hand, omdat dit bij IVO is ondergebracht. Areane Dorsman vraagt of de rechtbank is benaderd door IVO. Dat is niet het geval.

Professionele Standaarden (verslag 5.1(2)e)

Tijdens deze ronde bestuurlijke overleggen bespreekt de Raad met alle gerechten in hoeverre de professionele standaarden zijn ingevoerd en wat de gerechtsbesturen zien van het effect van de standaarden in de praktijk. Deze bespreking geeft de Raad en de gerechten inzicht in hoe het ervoor staat en wat er nog nodig is om het verder invoeren van en werken met de professionele standaarden te stimuleren en te borgen. Het bestuurlijk overleg vormt tevens de opmaat voor de aanstaande visitatie die zich geheel richt op de vraag hoe de Rechtspraak in de praktijk werkt met de ingevoerde professionele standaarden.

Stand van zaken invoering

Het beeld van de invoering van de professionele standaarden bij de rechtbank Rotterdam is positief. De standaarden zijn grotendeels ingevoerd. De bijgewerkte implementatiematrix kleurt bijna helemaal groen (net als in 2020). Mw. Dorsman complimenteert het gerechtsbestuur hiermee.

Vanwege het rechterstekort is in de rechtbank Rotterdam vooral ingezet op het investeren in extra juridisch medewerkers. Heeft dat volgens het gerechtsbestuur geleid tot kwaliteitsverbetering? Door de extra juridisch medewerkers kunnen rechters meer zaken behandelen. De snellere afdoening is een kwaliteitsverbetering. En dat geldt bijvoorbeeld ook voor het vierogen-principe. Een andere kwaliteitsverbetering is regievoering. Bij strafrecht gaat dat vrij vanzelf; bij civiel wordt daar nog hard aan getrokken.

Het gerechtsbestuur ziet het rechterstekort als probleem om de professionele standaarden in de rechtsgebieden die nog niet of niet volledig gefinancierd zijn, verder in te voeren.

Het gebruik en effect van de professionele standaarden in de praktijk

Het gerechtshof gaat in op de vraag hoe er in de praktijk met de standaarden wordt gewerkt. Elk team heeft een werkgroep professionele standaarden. Er wordt aan getrokken, maar tegelijkertijd ziet het gerechtshof dat de praktijk weerbarstig is. De nadruk ligt nu op tijdige rechtspraak en minder op de professionele standaarden. En de teams leggen de nadruk op het rechterstekort of – zoals bij bestuursrecht en toezicht – op het nog niet of niet volledig financieren van de standaarden. Dat haalt de energie uit het werken met standaarden. Het gerechtshof ervaart het als een klus om de standaarden levendig te houden.

Het gerechtshof wijst op een lastige kant van de professionele standaarden: rechters die zich beroepen op de werklustnorm en minder bereid zijn om extra zaken te doen. Dit is niet de houding die het gerechtshof van een professional wil zien. De standaarden nodigen daar kennelijk toe uit. Terwijl het eigenlijk zou moeten gaan over bijvoorbeeld het vaker doen van een mondeling vonnis.

Gevraagd wat het gerechtshof ziet als belangrijke vervolgstap voor het werken met de standaarden, wijst het bestuur op de externe blik die nadrukkelijker een plek zou moeten krijgen in de standaarden.

2. Verslag van het vorige BO

Het verslag wordt vastgesteld. Naar aanleiding van het verslag:

N.a.v. actiepunt bezoldiging teamvoorzitters (agendapunt 6)

Het gerechtshof constateert dat de rechtbank Rotterdam grote teams heeft, en dat de verantwoordelijkheid van de teamvoorzitter daarmee groter is dan bij sommige andere gerechten. Er is geen laag afdelingsvoorzitters. De vraag is hoe met de verschillen tussen de gerechten om te gaan. De span of control is niet gerelateerd aan de inschaling. Dat geldt naast teamvoorzitters ook voor Hoofden Juridische Ondersteuning (HJO's).

De vraag is hoe dit gesprek gevoerd kan worden. In de rechtbank Rotterdam is er voor gekozen om een scan te maken waarin met frisse ogen breed wordt gekeken naar de organisatie-inrichting en de samenwerking tussen teams. De positie van leidinggevend wordt daarin meegenomen.

Er is recent een notitie over de inschaling van de teamvoorzitters opgesteld die uiteindelijk niet in het PRO is geagendeerd om onrust te voorkomen. Het is een interessante notitie, die verschilpunten tussen de gerechten inzichtelijk maakt. Enkele verschilpunten:

- Of en na welke periode een teamvoorzitter senior rechter wordt, en wat de beloning van een senior rechter is;
- Het bestaan van de functie van afdelingsvoorzitter. Voordeel van het afschaffen van deze functie is dat het de afstand verkleint tussen het bestuur en de teams. Het nadeel is dat er een promotiemogelijkheid wegvalt;
- De positionering van de leidinggevende van de administratie: onderdeel van het MT van het primaire procesteam, of een apart team. In Rotterdam is er een tussenvorm waarbij er een teamvoorzitter is voor alle units van de administraties (met unithoofden) en het unithoofd administratie lid van het MT van het primaire procesteam is. Dit lijkt beste van twee werelden: als administraties bij elkaar zijn ondergebracht is dat goed voor de onderlinge samenwerking en uniformiteit en tegelijkertijd is de administratie onderdeel van het primair procesteam. De teamvoorzitter administratie valt onder de niet-rechterlijk bestuurder.
- Of een teamvoorzitter van een inhoudelijk team een rechter dient te zijn. Het voeren van evaluatiegesprekken is in het geval van een niet-rechterlijk leidinggevende een aandachtspunt.

Besproken wordt dat Julia Mendlik dit onderwerp zal bespreken met collega-presidenten.

3. Jaarverantwoording 2021

Mendlik stelt de vraag voor wie het jaarverslag van de rechtbank bedoeld is: voor de buitenwereld of voor de Raad? Dat is op dit moment niet scherp. Het antwoord op die vraag heeft invloed op de vorm en inhoud van het jaarverslag. Het zou goed zijn deze vraag als rechtspraak te adresseren. Dorsman zegt dat de Raad momenteel ook het jaarverslag opmaakt. Een belangrijke doelstelling daarvan is om middelen bij het ministerie te verkrijgen.

Het gerechtshof benoemt dat 2021 voor de rechtbank Rotterdam een bewogen jaar is geweest, onder andere door de op handen zijnde bestuurswisseling van twee bestuursleden.

Financieel resultaat

De rechtbank Rotterdam heeft in 2021 een teleurstellend resultaat heeft geboekt met een verlies van € 7,7 miljoen, als dit wordt afgezet naar de hoge maatstaven van de rechtbank en de goede prestaties van de afgelopen jaren. De prestaties zijn in het najaar verslechterd. 5.1(2)e licht toe dat sommige cijfers zijn vertekend bij andere gerechten door het afdoen van clusters, maar desalniettemin heeft de rechtbank Rotterdam ook relatief slechter gepresteerd, met name bij strafrecht en bestuursrecht. Bij strafrecht is de capaciteit elders ingezet, onder andere bij mega-strafrechtzaken die buiten het overzicht vallen. Bij bestuursrecht is in de zomer van 2021 een verslechtering geconstateerd. Bij een nadere analyse bleek er een lek te zijn in de planning van het aantal zaken op een zitting. Daarop is een aantal maatregelen genomen, zoals het 'overplannen' van zaken op de zitting en het sturen op doorlooptijden. Daarnaast werkt een hoog ziekteverzuim en het vertrek van coördinerend administratief medewerkers (cammers) door in de productie. Ook is de instroom fors lager dan het PMJ. Ten slotte is het rechterstekort een factor.

Er wordt geconcludeerd dat het laatste kwartaal van 2021 een dip is geweest, de ambitie is om dit om te buigen.

Tijdige Rechtspraak

Dorsman merkt op dat er veel wordt ingezet op Tijdige Rechtspraak in Rotterdam. Er wordt veel gebruik gemaakt van de inloopteams en er worden diverse maatregelen en versnellers ingezet.

Formatie

Er wordt maximaal ingezet op het opleiden van rio's. Opleiders van rio's geven aan ook af en toe een pauze in het opleiden te willen nemen, maar dat kan nu niet vanwege het grote aantal rio's.

Productie

De instroom van insolventiezaken is laag. De bekostiging, waarbij de zaken drie jaar vooruit worden betaald, werkt in de huidige situatie in het nadeel wat betreft de financiering. De voorkeur gaat ernaar uit om elk jaar 1/3 gefinancierd te krijgen. Insolventierechters springen in bij team handel en landelijk bij de WHOA. Dat is alleen niet zichtbaar in de cijfers.

Dorsman informeert of er bij de rechtbank Rotterdam veel WAMCA-zaken zijn in verband met de vele werkzaamheden die deze zaken vragen. Het gerechtsbestuur meldt dat deze zaken vooral door de rechtbanken Den Haag en Amsterdam behandeld worden. Er is destijds (bij de invoering van de wet) een landelijke rechterspool (zowel in 1^e aanleg als in hoger beroep) ingericht. Dorsman zal nagaan of deze landelijke pool er nog is.

5.1(2)e wijst op de lage input PR-zaken strafrecht. Er staan te zware zaken op de PR-zittingen. Het blijft lastig om het Openbaar Ministerie (OM) zover te krijgen om zware PR-zaken op de MK te plaatsen. Voor de rechtspraak betekent plaatsing op een MK een betere financiering en een betere zaaksmix qua zaakswaarte, maar bij het OM is het belang juist om zaken op de PR te plaatsen. Dit speelt ook nog in 2022. Het gerechtsbestuur vult aan dat men bezig is met de categorie 'MK-snel'. Daar kunnen MK-voorzitters worden opgeleid.

Dorsman complimenteert het gerechtsbestuur met het mooie jaarverslag en met het sociale jaarverslag. Dorsman merkt op dat de hulp en ondersteuning die door 5.1(2)e aan de rechtbank Amsterdam is gegeven zeer is gewaardeerd. Daarnaast zegt Dorsman dat ze graag komt kijken bij de het project wijkrechter in Rotterdam. Het gerechtsbestuur merkt op dat de wijkrechtspraak in Rotterdam enigszins onderbelicht is geweest.

4. Stand van zaken 2022

Het gerechtsbestuur meldt dat het jaarplan ambitieus is ingestoken. Er spelen enkele zaken als het gaat om de productie van 2022. Bij strafrecht blijft dit uitdagend, omdat er veel MK-voorzitters zijn uitgestroomd. Daarnaast is het uitfasen van Compas een grote ontwikkeling. De mini-mega's zijn nog niet ingepland in het vierde kwartaal. En de corona-effecten ijlen na. De complexiteit van zaken neemt toe, met name bij strafrecht en handel. Dat betekent dat er meer tijd per zaak nodig is. Er worden relatief meer zaken ingetrokken, waar dan geen bekostiging voor is. Daarnaast speelt de kwestie van de incasso's met ambtshalve toetsing. Bij strafrecht verwacht het gerechtsbestuur door de toename van de complexiteit van zaken meer mini-mega's, waarover nieuwe afspraken gemaakt moeten worden met het arrondissementsparket.

Dorsman zegt dat de Raad ernaar streeft om voor de eerste maanden van 2022 een coronacompensatie van het ministerie van JenV te krijgen en dus de hardheidsclausule van toepassing te laten zijn. De Raad is ermee bezig, maar of dit gaat lukken is nog niet zeker. Voor de Raad is een goede onderbouwing naar het ministerie van belang.

Uitfaseren Compas bij strafrecht

Het uitfaseren van Compas is, zoals reeds aangestipt, een groot aandachtspunt in het strafrecht. Het OM lijkt niet te weten hoe het zit en dat is zorgelijk. Het arrondissementsparket in Rotterdam heeft nog geen plan van aanpak. De rechtbank Rotterdam heeft als uitgangspunt om vanaf kwartaal 4 geen Compas-zaken meer te plannen. Dat heeft de rechtbank moeten aankaarten bij het OM in plaats van andersom. Het gerechtsbestuur heeft eveneens zorgen dat rechtspraak hier te weinig gezamenlijk in optrekt. Mendlik zal dit in het PRO aankaarten en is al in gesprek geweest met de vier presidenten van de concentratierechtbanken en de hoofdofficier(en). Het wordt snel relevant, want er wordt al geroosterd voor het vierde kwartaal. De indruk is dat niet alle gerechten voldoende op de hoogte zijn.

Het gerechtsbestuur merkt op dat een andere uitdaging het werven van personeel is. Bij de vacatures voor administratieve functies is de respons vrij laag. Bij de juridische ondersteuning is relatief veel uitstroom door concurrentie van bijvoorbeeld de gemeente. Het is van belang dat de rechtspraak aantrekkelijk blijft als werkgever.

5. Gerechts-specifieke punten

De rechtbank had een aantal punten op het gebied van strafrecht geagendeerd. Die zijn hiervoor in het verslag aan bod gekomen.

6. Rondvraag/Sluiting

Mendlik merkt op dat het als rechtspraak van belang is om gezamenlijk en met focus in te zetten op ontwikkelingen. Er zouden heldere lijnen binnen de Raad en de rechtspraak moeten zijn, een heldere verdeling van portefeuilles met een duidelijke doelstelling. Jennifer Willemsen vult aan dat tijdens de bestuurlijke tweedaagse er eveneens een roep om versimpeling en doeltreffendheid was. Dorsman beaamt de roep om focus en dat is ook de insteek bij bijvoorbeeld de uitvoeringsagenda.

Mendlik signaleert daarnaast dat het van belang is dat de rechtspraak inzet op reflectie bij familierechters als gevolg van de toeslagenaffaire. Het is nog weinig zichtbaar wat er gebeurt, zowel intern als naar buiten. Er is een risico dat de rechtspraak daardoor als het gaat om de communicatie in de verdediging komt. Het zou goed zijn als er een stand van zaken wordt gegeven.

Actiepunten in dit verslag:

- Mendlik zal het onderwerp over de bezoldiging/positionering van de teamvoorzitters bespreken met collega-presidenten.
- Mendlik vraagt aandacht voor de uitfasering van Compas in het PRO.
- Dorsman vraagt aandacht in de BO's voor bellijsten/oefeningen in het kader van het bedrijfscontinuïteitsplan.
- Dorsman/Mendlik vragen aandacht voor de doelgroep en de functie van het jaarverslag in het PRO.
- Dorsman gaat na of er nog een rechterspool voor WAMCA-zaken is.

Raad voor de Rechtspraak en rechtbank Rotterdam Bestuurlijk Overleg II

Datum: Donderdag 8 september 2022
Locatie: rechtbank Rotterdam
Tijdstip BO: 10.00 uur – 12.00 uur

Raad voor de rechtspraak

Areane Dorsman – Lid Raad

5.1(2)e – Adviseur P&V (verslag)

Mark Schuitemaker – directeur Financiën bureau Raad

Rechtbank Rotterdam

Julia Mendlik - President

Jennifer Willemsen - Rechterlijk bestuurslid

Peter de Boer - Niet-rechterlijk bestuurslid

5.1(2)e - 5.1(2)e

5.1(2)e - 5.1(2)e

1. Opening en mededeling

Areane Dorsman opent de vergadering.

2. Vorig bestuurlijk overleg

Het verslag van BOI wordt vastgesteld.

3. Stand van zaken 2022 (n.a.v. 4MR)

a) Productie/financiën

Dorsman informeert wat de huidige stand van zaken is bij de rechtbank Rotterdam naar aanleiding van de 4MR, maar ook naar ontwikkelingen sindsdien.

Het gerechtsbestuur meldt dat er overwegend twee factoren zijn die de slechte resultaten in het huidige jaar bepalen. Er is ten eerste in de afgelopen jaren (te) ambitieus begroot en ten tweede is er te weinig productie in verhouding tot de kosten (kostenproductiviteit), ook in verhouding met andere rechtbanken. 5.1(2)e licht toe dat de productie van de rechtbank achter blijft. De instroom is lager dan de rechtbank heeft ingeschat, en er was al onder PMJ begroot. De onderbezetting bij rechters leidt daarentegen tot een kostenbesparing. Bij strafrecht en bestuursrecht is de productiviteit verslechterd.

Per rechtsgebied wordt de situatie besproken.

Strafrecht

Het grootste probleem is de lage productie bij strafrecht. De voornaamste reden is dat het OM te weinig zaken op zitting plaatst. Tijdens de coronacrisis is er een afspraak gemaakt om

minder zaken op zitting te plaatsen om tijd in te lassen voor schoonmaken. Deze afspraak bleek nog niet te zijn teruggedraaid. Daardoor is er een grote PR-voorraad ontstaan.

Daarnaast is een deel van de zaken die door het OM als PR-zaken wordt aangebracht te zwaar. Dat is een onderwerp dat bestuurlijke aandacht heeft en onderwerp van gesprek is in de bestuurlijke overleggen met het OM. Vanwege het belang van goede sturing en kpi's sluit **5.1(2)e** aan bij deze bestuurlijke overleggen met het OM. Er is een goede samenwerkingsrelatie met het OM. In het convenant voor volgend jaar is dat het uitgangspunt. Er zit ambitie in het convenant.

Het MT van strafrecht is kwetsbaar, onder meer door ziekte en uitval. Er is een aantal zaken op poten gezet waaronder het regelen van vervangers, maar het is nog niet helemaal op orde. Hierdoor is er lange tijd minder aandacht geweest voor sturing op productie. Er is nu aandacht voor.

Er blijken ook achterstanden te zijn bij het kabinet RC, ondanks dat er ervaren voorzitters bij het kabinet zijn gekomen. Voor de sturing is het problematisch dat er landelijk geen goede managementinformatie beschikbaar is voor het kabinet, zodat sturing en overzicht lastig is. Dat geeft problemen binnen de strafrechtketen binnen de rechtbank.

Ter relativering van de kostenproductiviteit geldt dat de rechtbank Rotterdam niet meedoet aan de coronawerkwijze strafrecht en daardoor, in tegenstelling tot de meerderheid van de gerechten, geen opslag heeft ontvangen voor de strafrechtzaken. Het standpunt van de rechtbank is dat er MK-waardige zaken op een MK-zitting moeten worden geplaatst, en niet op een PR-zitting. In de praktijk plaatst het OM te zware zaken op een PR-zitting. **5.1(2)e** geeft aan dat het plaatsen van te zware zaken op de PR-zitting een trend is die al zichtbaar was voor de coronapandemie. Als de corona-opslag wordt weggelaten in de benchmark staat de rechtbank op plek 8 of 9 in plaats van plek 11.

Het gerechtsbestuur maakt een opmerking over het feit dat er niet één lijn is getrokken ten aanzien van de coronawerkwijze bij strafrecht. Volgens Dorsman was dit ter keuze van de gerechten. Het gerechtsbestuur informeert of er in 2023 nog sprake zal zijn van deze opslag. Mark Schuitemaker licht toe dat er een uitvraag is geweest door de Raad aan de gerechten rond de prijsbesprekingen. Hoe er in 2023 mee om wordt gegaan, wordt de komende periode duidelijk.

Een andere ontwikkeling bij strafrecht is dat er gesprekken lopen met de rechtbank Zeeland West-Brabant (ZWB) om zaken over te nemen van de rechtbank Rotterdam. Rotterdam is logistiek gezien een logische samenwerkingspartner voor ZWB. Er is afstemming over met de relevante betrokkenen, ook met het OM. De afspraken moeten nog worden geconcretiseerd en geformaliseerd. Momenteel wordt er gewerkt aan een conceptaanwijzingsbesluit. Dit kan het begin zijn van een mooie samenwerking als een van de gerechten overcapaciteit heeft. Het uitgangspunt is om in deze samenwerking het maatschappelijk belang leidend te laten zijn en dat in de praktische invulling de rechtszoekende centraal staat. Dat betekent dat indien mogelijk rekening gehouden wordt met reisbewegingen van de verdachte en de advocatuur. Er kunnen vragen komen, daarom is het belangrijk dat deze samenwerking goed wordt

afgestemd met communicatie. Op dit moment is de gedachte dat de samenwerking per 2023 start. Dorsman juicht deze samenwerking toe.

Net als in 2022 wordt door de rechtbank in 2023 een beroep op de inloopkamer gedaan om CVOM kantonstrafzaken af te doen.

Bestuursrecht

Ook bij bestuursrecht was er sprake van een lage productie. Bij bestuursrecht waren er meerdere ontwikkelingen gelijktijdig. Er is veel verloop geweest op de administratie, onder andere van ervaren medewerkers. Er was onderbezetting in het MT. Het MT zal per 1 december 2022 weer op volle sterkte zijn. De drie bestuursrechtteams zijn bovendien naar twee teams teruggebracht. De verwachting is dat dit leidt tot een betere samenwerking tussen de teams. Ten slotte is er aandacht voor sturing en planning. De verwachting is dat bestuursrecht hiermee weer op de rit staat en de resultaten zullen verbeteren.

Civielrecht

Bij civielrecht zijn de resultaten daarentegen heel goed. Ook in de benchmark scoort de rechtbank heel hoog. Dit komt onder andere doordat er wordt ingezet op roosteren en plannen, goede regievoering aan de voorkant en samenwerking over de teams en rechtsgebieden heen. Er is bijvoorbeeld een erfrechtloket dat heel goed loopt. Insolventies loopt ook heel goed. Bewind is nog een aandachtspunt, dat projectmatig wordt aangepakt. Bij kanton is door het wachten op de uitspraak van de Hoge Raad over ambtshalve toetsing een grote voorraad ontstaan. De verwachting is dat deze voorraad aan het eind van het jaar is weggewerkt. Door het wegblijven van incassozaken wordt de doelgroep voor de schuldenrechter minder goed bereikt.

Familie en jeugdrecht

Bij familie en met name jeugdrecht is het rechterstekort een aandachtspunt. Het werk in dit rechtsgebied (jeugd) is belastend. De kinderopvangtoeslagaffaire leidt tot meer discussie op de zitting, wat meer tijd kost en ook belastend is. Ook bij dit team is ingezet op meer sturing.

Rode draden

Dorsman vat de rode draden samen. Bij strafrecht en bestuursrecht zijn er problemen, maar daar zijn de vooruitzichten beter. De coronapandemie is niet zozeer een factor in de mindere prestaties van de rechtbank, aangezien de rechtbank geen hoger verzuim heeft dan andere gerechten. Het leiderschap is weer op orde met uitzondering van strafrecht. Daarnaast is de stuurkracht verbeterd, wat ook samenhangt met het leiderschap, maar waar ook aandacht voor is gevraagd door het gerechtsbestuur. Daarnaast is het van belang het goede te behouden en daar ook aandacht voor te hebben. Het gerechtsbestuur kan zich daarin vinden.

Dorsman merkt op dat in z'n algemeenheid het goed is om de prestaties onderling te vergelijken in een benchmark, maar ook om er voorzichtig mee te zijn. Het is belangrijk om stil te staan hoe het gaat in het gerecht en wat er gedaan kan worden. Dit gesprek maakt inzichtelijk dat het ook gaat om de manier van begroten. Het gerechtsbestuur beaamt dit en ziet meer commitment in de organisatie bij een realistische begroting waar ook ambitie in zit. De vorige begrotingen waren erg ambitieus.

b) Personeel/verzuim

Het verzuim ligt in Rotterdam rond het landelijk gemiddelde. In dat verband is corona en het verzuim geen verklaring voor de lagere productie bij de rechtbank.

Rio's

De rechtbank Rotterdam leidt maximaal op. Op dit moment zijn er 26 rio's in opleiding. Het zijn vooral voormalig advocaten, beleidsadviseurs en wetenschappers. Er is geen uitval onder de rio's.

Ondersteuning

De afgelopen jaren zijn er in de ondersteuning veel mensen bijgekomen. Door de professionele standaarden zijn delegatiepatronen veranderd. Julia Mendlik licht toe dat de verhouding ondersteuning en rechters bijna uit verhouding aan het raken is en dat de rechtbank op een kantelpunt beland lijkt te zijn. Het is lastig om het optimum te bepalen.

Het verloop onder gerechtsjuristen is groot. De rechtbank heeft last van concurrentie van de gemeente en andere overheden. Bij de administratie leidt de digitalisering waarbij er tijdelijk een digitale stroom en een papieren stroom moeten worden bijgehouden tot veel extra werklast en werkdruk en het brengt daardoor hogere kosten met zich mee. Daarnaast vraagt dit om veel capaciteit en kennis. Het inwerken van mensen is door capaciteitsproblemen ook een aandachtspunt.

c) Kwalitatieve doelen (bestuursafspraken)

In de rechtbank Rotterdam lopen meerdere pilots in het kader van maatschappelijk effectieve rechtspraak. Dorsman informeert naar de stand van zaken. Het gerechtsbestuur meldt dat er hard aan de weg wordt getimmerd in de verschillende pilots en projecten. Dit wordt maatschappelijk gewaardeerd. Mendlik benadrukt het belang van de opdrachtgeversrol, die gezamenlijk door Mendlik en Dorsman wordt ingevuld, om voor ogen te houden wat deze projecten betekenen voor de rechtspraak, welke effecten er zijn, en of er een gezamenlijke lijn bepaald kan worden. Dat gaat om financiële vragen, maar ook principiële vragen over bijvoorbeeld de rol van de rechter. Bij de rechtbank Amsterdam, Rotterdam en Oost-Brabant lopen pilots op het gebied van wijkrechtspraak met onderlinge accentverschillen. Dorsman ziet de gezamenlijke lijn in de pilotaanpak en wil uiteindelijk toewerken naar een menukaart. De pilots zijn via de band van de regiegroep aangestuurd, daar zit de regie. Er vinden nog evaluaties plaats. Het is vervolgens belangrijk om een helder en eenduidig verhaal te formuleren over wijkrechtspraak.

Het gerechtsbestuur meldt dat minister Weerwind op werkbezoek komt bij de wijkrechtbank.

4. Vooruitblik jaarplan en begroting 2023

De afgelopen week zijn in de rechtbank de jaarplannen van de teams voor 2023 besproken. De insteek is om reëel én ambitieus te begroten. Er zijn goede jaarplannen gepresenteerd door de teams en er is veel energie. De focus op roosteren en plannen is een rode draad. Er wordt door het gerechtsbestuur op gehamerd om tijdig te beginnen met deze plannen, omdat de roostering voor 2023 soms al in 2022 gebeurt.

Prijsakkoord

Het gerechtsbestuur informeert naar de nieuwe prijzen. Schuitemaker deelt mee dat op dit moment de nieuwe prijzen worden berekend en dat de nieuwe prijzen bekend worden via de prijsbrief die in het PRO op 19 september 2022 wordt geagendeerd. De hoofdlijnen van het prijsakkoord zullen in de prijsbrief worden opgenomen, maar nog niet alle details per gerecht zullen dan in beeld zijn. Het gerechtsbestuur informeert hoe wordt omgegaan met overhead en energie. Schuitemaker meldt dat in het PRO zal worden voorgesteld om een deel van het extra budget voor de rechtspraak te bestemmen voor overheadkosten en dat de gestegen energiekosten in principe op reguliere wijze gecompenseerd worden via de loon- en prijscompensatie.

Daarnaast vraagt het gerechtsbestuur of de rechtspraak verantwoording aflegt aan het ministerie over de gelden voor wijkrechtspraak. Schuitemaker merkt op dat er in de brief van JenV is opgenomen dat weliswaar toetsing zal plaatsvinden, maar dat deze toetsing geen rol zal spelen bij de toekenning van middelen voor de rechtspraak. Deze gelden komen naar verwachting in het voorjaar. Het gerechtsbestuur noemt de huiselijk geweldzittingen als voorbeeld. Deze zittingen kosten meer tijd en productiekracht, en vragen dus om meer geld. Dat is op dit moment niet verwerkt in de begroting. Schuitemaker kan zich vinden in de voorgestelde benadering om de minderopbrengsten als wijkrechtspraakskosten op te voeren. Er komt bij het Bureau, afdeling Strategie, een coördinator voor wijkrechtspraak.

5. Professionele standaarden

Dorsman informeert of er nog ontwikkelingen zijn ten aanzien van de professionele standaarden (PS) ten opzichte van BOI. Het gerechtsbestuur geeft aan dat er in het kader van de aanstaande visitatie een werkgroep is ingesteld die langs de teams gaat. De kwaliteitscoördinatoren sluiten daarbij aan. De algemene lijn is (nog steeds) dat de professionele standaarden zijn ingevoerd, met uitzonderingen van standaarden die geld kosten en niet bekostigd zijn.

In z'n algemeenheid kan opgemerkt worden dat de PS een kwaliteitsinstrument is, maar dat dit binnen de rechtspraak ook capaciteitsdiscussies heeft aangewakkerd. De standaarden worden door sommigen als maximuminzet beschouwd, terwijl de gemiddelde inzet het uitgangspunt is, waarbij de inzet soms minder is dan de standaard en soms meer. De advocatuur heeft standaarden geformuleerd voor specialismen. Daar kan de rechtspraak ook over nadenken.

6. Rondvraag/sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag. Met dank aan alle aanwezigen wordt het overleg gesloten.

Raad voor de Rechtspraak en rechtbank Rotterdam Bestuurlijk Overleg III

Datum: 11-11-2022
Locatie: Kneuterdijk, Den Haag
Tijdstip BO: 13:30-15:30

Raad voor de rechtspraak

Peter Pulles – Lid Raad (voorzitter)
5.1(2)e – Adviseur P&V (verslag)

Rechtbank Rotterdam

Julia Mendlik - President
Jennifer Willemsen - Rechterlijk bestuurslid
Peter de Boer - Niet-rechterlijk bestuurslid

5.1(2)e – 5.1(2)e
5.1(2)e – 5.1(2)e

Programma Tijdige Rechtspraak

5.1(2)e – Programmamanager Tijdige rechtspraak
5.1(2)e – verslaglegging Tijdige rechtspraak (verslag onderdeel Tijdige Rechtspraak)

1. Opening en mededeling

Er wordt afgesproken dat de bestuurlijke overleggen beurtelings worden voorgezeten door Peter Pulles en Julia Mendlik. Pulles zit het overleg voor.

Pulles deelt mee dat de negatieve vermogens van de gerechten op '0' worden gezet aan het begin van 2023 en dat het oude systeem weer in werking zal treden bij het realiseren van een tekort of overschot. Het gerechtsbestuur stelt dat het uitgangspunt moet zijn dat de definitieve prijzen voor 2023 kostendekkend zijn. Wat negatief is in de begroting, wordt later niet terugbetaald. Pulles zegt dat het systeem zo niet werkt en dat overigens niet zeker is dat de begrotingen van de gerechten positief zullen uitvallen. Wel is duidelijk dat de definitieve prijzen voor 2023 zullen leiden tot een minder negatief resultaat dan nu het geval lijkt te zijn.

Volgens het gerechtsbestuur lijken de nieuwe prijzen niet reëel en dat maakt het lastig om te sturen. Het TBO is een logisch uitgangspunt om tijden en prijzen mee te berekenen, terwijl in de huidige methodiek het beschikbare totale budget lijkt te bepalen wat de minutenprijs wordt. Het is daarnaast wenselijk dat er transparantie is over de verdeling

van de middelen en de verschillende budgetten die er beschikbaar zijn. Pulles geeft de suggestie deze geluiden in te brengen in het PRO en het SBO zou ook een standpunt kunnen inbrengen.

Het begrotingsproces zal vanaf het moment van het BO als volgt verder gaan: de plausibiliteitstoets is gedaan door een werkgroep. Er zijn acht concrete aanpassingen voorgesteld door deze werkgroep met als voorwaarde dat de middelen per productgroep vast staan. Deze voorstellen worden voorgelegd aan het GLO en aan de ACWB. Op 19 december of mogelijk in januari wordt in het PRO het voorstel voor het verdelen van de middelen geagendeerd.

2. Tijdspraak

Het Programma Tijdspraak heeft op basis van alle BO's een rode draadendocument gemaakt, en zal dat terugkoppelen aan de bestuurlijk portefeuillehouders.

3. Verslag BOII

Het verslag wordt vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag informeert Pulles naar de stand van zaken met betrekking tot de (kosten)productiviteit bij de rechtbank. In het verslag staan rode draden benoemd die ten grondslag liggen aan de productiviteitsproblemen bij de rechtbank: de leiderschapswedsties bij bestuursrecht en strafrecht.

Het gerechtsbestuur heeft aan de teams gevraagd om het eerste kwartaal 2023 ambitieus en realistisch te plannen, waardoor er wordt ingezet op goede start van het jaar. Goed roosteren en plannen verbetert kostenproductiviteit.

Stand van zaken bestuursrecht

Bij bestuursrecht is per 1 december het MT compleet. Dan zal er een einde komen aan de periode van onrust en kan er weer gebouwd worden.

Stand van zaken strafrecht

Bij strafrecht is de situatie ook veel stabiel, maar het MT is nog niet helemaal compleet. Het MT is gecoacht en gaat met hernieuwde energie aan de slag met verbeteracties. Er wordt ingezet op het verbeteren van de samenwerking met het OM. Er is een convenant gesloten, waarin onder andere goede en realistische afspraken zijn gemaakt. De in- en output zal worden gemonitord. De 'coronamaatregel' waarbij er 9 in plaats van 11 zaken op zitting werden gepland bij de PR (in verband met schoonmaak) is nu pas teruggedraaid, wat zal leiden tot een hogere productiviteit. De Verkeerstoren (VT) is nog niet op volle sterkte en is daarmee een aandachtspunt. Een andere ontwikkeling bij strafrecht is dat de rechtbank Zeeland West-Brabant MK-zaken zal doen voor de rechtbank Rotterdam.

Pulles constateert dat de situatie is verbeterd, maar nog niet zonder zorgen is.

Daarnaast informeert Pulles of de vergoeding voor huiselijk geweldzittingen akkoord is en geregeld is. Het gerechtsbestuur bevestigt dit, en de toezegging van Schuitemaker tijdens het vorige BO was het akkoord.

4. Jaarplan 2023

Pulles complimenteert het gerechtsbestuur met het mooie en inzichtelijke jaarplan.

Het gerechtsbestuur licht toe dat het jaarplan 2023 realistisch en ambitieus is. De totale formatie en productie zijn lager dan het jaarplan 2022, maar hoger dan de geprognostiseerde realisatie van 2022. Het productievoorstel is lager dan PMJ, en hoger dan de verwachte productie van 2022.

Formatie

De formatie daalt van 1.014 fte (2022) naar 1.002 fte (2023). Over de eerste 8 maanden van 2022 was de gemiddelde bezetting 977 fte. In 2022 is sprake van onderbezetting bij de rechters en de administratie.

Er is voor 2023 begroot met een realistische rechtersbezetting. Dat is anders dan de begroting voor 2022 toen rekening werd gehouden met een niet zekere instroom van nieuwe rechters. Door de uitstroom van RIO's naar rechter is er een hogere formatie dan de bezetting in 2022. Het aantal gerechtsjuristen blijft nagenoeg gelijk. De verhouding rechter-gerechtsjurist is daarmee anders ingestoken; de delegatie bleek te ver te zijn doorgevoerd en leverde geen extra productie meer op. De verwachting is dat de komende maanden flink wordt ingelopen op de onderbezetting van de administratie. De formatie van bedrijfsvoering blijft vrijwel gelijk.

Kosten

De kosten stijgen met € 3,7 mln.¹ Het leeuwendeel, € 2,3 mln., is voor de stijging van de personele bezetting met ongeveer 25 fte (van 977 fte naar 1.002 fte). De uitbreiding van de bezetting is nodig om de hogere productie te halen. De implementatie voor de digitalisering vergt daarnaast tijdelijk extra administratief personeel. Daarvoor zijn middelen beschikbaar in de uitvoeringsagenda. Een ander deel van de kosten zijn RIO's die doorstromen naar een rechterfunctie.

Pulles informeert naar de kostenstijging van 2022 naar 2023. Het gerechtsbestuur verklaart dat in het jaarplan 2022 te ambitieus was ingestoken: een hoge bestuursafpraak en een hoge formatie. De instroom is lager uitgevallen en de bezetting (met name de rechtersbezetting) is lager dan de bestuursafpraak. In 2023 is begroot met een realistische rechtersbezetting.

VK

Pulles verwijst naar de brief van 3 november 2022 waarin de Raad het gerechtsbestuur vraagt om VK-zaken te plannen volgens MPP. Het gerechtsbestuur zal dit doen, en vraagt of er in de begroting minderwerk of hogere kosten opgenomen kunnen worden. Pulles merkt op dat dit een systeembreuk zou inhouden, wat niet voor de hand ligt. Het punt zal worden besproken in de Raad en besluitvorming zal worden meegenomen in de besluitvorming over de begroting 2023. Het antwoord zal voor de bestuursafspraken bekend zijn.

Handelszaken

Pulles informeert naar het plannen van handelszaken boven PMJ. 5.1(2)e zegt dat dit voornamelijk betrekking heeft op de insolventiezaken. Het LOVT wil de aantallen stabiel houden en daarom wordt er in 2023 begroot zoals in 2022. Het bureau van de Raad zal kijken of dit uitgangspunt bij alle gerechten wordt aangehouden.

Strafrecht

De rechtbank Rotterdam doet een beroep op de gelden voor de coronawerkwijze strafrecht omdat in de praktijk het OM te zware PR-zaken plant, waardoor de PR-zaken en de MK-zaken relatief zwaarder zijn. Tegelijkertijd wil het gerechtsbestuur dat het OM zich houdt aan de richtlijnen voor zaakszwaarte PR en MK. Het gerechtsbestuur verwacht echter gezien de prestaties in het verleden dat dat maar beperkt gaat lukken.

Pulles informeert of er sprake is van vaste combinaties en een opleiding-MK. Het werken met vaste combinaties blijkt in de praktijk niet goed te doen bij de rechtbank Rotterdam, vanwege de complexe planning als gevolg van het feit dat de rechtbank zaken van vier parketten doet. De rechtbank kiest niet voor opleiding-MK omdat er is gekozen voor de snelle MK. Het streven is dat de derde togadrager een RIO is.

Een landelijk probleem is dat er geen management informatie systeem is voor het kabinet RC. Lokaal wordt er naar oplossingen gezocht, maar het is wenselijk als er een landelijke module komt.

Supersnelrecht

Pulles constateert dat de rechtbank goede cijfers laat zien over supersnelrecht.

Convenant

Met het OM is een convenant gesloten, met realistische afspraken over het aantal zaken op basis van historische gegevens, en over het wegwerken van de PR-voorraad. Het gerechtsbestuur wil graag rechtspraakbreed de convenanten vergelijken. Mogelijk kan de Raad dit beeld geven, en kan daarover het gesprek worden gevoerd.

Lokale BKB

Het gerechtsbestuur zegt er een goede samenwerking is in het arrondissement. Pulles benadrukt dat het belangrijk is dat er een lokale afspiegeling is van het landelijke BKB, en constateert dat de rechtbank Rotterdam dat heeft.

Gerechtsanalyse van de uitkomsten van het tijdsbestedingsonderzoek

Er is een ressortsoverleg geweest. Het overwerk bij de rechtbank is gemiddeld en uit de analyse kwamen geen bijzonderheden naar boven.

5. HRM-onderwerpen

RIO's

Het opleiden van RIO's is goed georganiseerd in de rechtbank Rotterdam: geen uitval, positieve evaluaties van de RIO's en er zijn voldoende opleiders. De rechtbank Rotterdam levert daarnaast drie begeleiders aan het LBR en twee kernopleiders. Er is een samenwerking met het hof, waar RIO's een deel van hun opleiding kunnen doen.

Functioneringsgesprekken

In de periodieke gesprekken met de teamvoorzitters staat dit onderwerp geagendeerd. De registratie is een aandachtspunt waar het gerechtsbestuur op stuurt.

6. Stand van zaken 2022 op basis van de achtmaandsrapportage

Productiviteit

5.1(2)e meldt dat in het lopende jaar de begroting op - € 1,5 miljoen was begroot, maar dat de rechtbank uitkomt op - € 11 mln. Het plan van volgend jaar komt met de huidige prijzen uit op - € 8 mln. Dit plan is realistischer dan de - € 1,5 miljoen van 2022. De productie in het plan van 2023 stijgt ten opzichte van de huidige planning, onder andere door inzet op roosteren en plannen.

7. Gerechts-specifieke punten

Huisvesting kabinet RC

De huisvesting van het Kabinet RC is aan renovatie toe. Het is verouderd en de dreigingssituatie is veranderd. De uitdaging is dat het kabinet RC tijdens de verbouwing gedeeltelijk open moet blijven. Hierdoor zal de verbouwing langer gaan duren. Het is een complexe puzzel die ook van de ketenpartners flexibiliteit vraagt. Er wordt gekeken naar alternatieve locaties, zoals de locatie Dordrecht. Er is met de afdeling huisvesting van het bureau Raad afstemming over de financiële middelen voor de verbouwing.

Implementatie wijkrechtspraak en schuldenrechter

Er is een positief evaluatierapport over de pilot wijkrechtspraak op Zuid. Er is veel interesse voor de pilot. Bij wijkrechtspraak draait het om samenwerking met andere partners buiten de Rechtspraak, met oog voor de verschillende rollen. Wijkrechtspraak is duurder, maar op de lange termijn zijn de effecten duurzaam. In de rechtbank is er veel bevlogenheid om hieraan mee te werken.

Pulles informeert hoe wijkrechtspraak verder wordt gebracht. Het gerechtsbestuur benoemt dat er een notitie is van de regiegroep met een blauwdruk. Het idee is dat wijkrechtspraak in alle krachtwijken gaat komen, naar voorbeeld van de pilots. Een aandachtspunt is dat de rol van de rechter duidelijk moet blijven. Het is nog de vraag of er een blauwdruk komt, of dat dit een menukaart zal worden. Het evaluatierapport zal ook bij het OM via het BKB worden ingebracht. De rechtbank Rotterdam heeft wijkrechtspraak in het convenant met het OM opgenomen.

Pulles vindt het een leuk idee van het bestuur om een werkbezoek te brengen aan de wijkrechtspraak. Dat zal worden georganiseerd.

8. Rondvraag/Sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag. Pulles dankt de aanwezigen voor hun bijdrage aan het BO en sluit de vergadering.

Bestuurlijk Overleg I 2023 Raad voor de rechtspraak en de rechtbank Rotterdam

Datum: 04-04-2023
Locatie: Kneuterdijk, Den Haag
Tijdstip BO: 9:30-11:30

Raad voor de rechtspraak
Peter Pulles – Lid Raad
5.1(2)e – Adviseur P&V (verslag)

Rechtbank Rotterdam
Julia Mendlik – President (voorzitter)
Jennifer Willemsen - Rechterlijk bestuurslid
Peter de Boer - Niet-rechterlijk bestuurslid
5.1(2)e - 5.1(2)e
5.1(2)e - 5.1(2)e

-
1. **Opening en mededelingen**
Julia Mendlik zit het Bestuurlijk Overleg (BO) voor.
 2. **Reflectie Bestuursrechters en Familie en Jeugdrechters**

Reflectie Bestuursrechters

Peter Pulles informeert naar wat het professionele gesprek in de rechtbank naar aanleiding van het reflectierapport van de Bestuursrechters heeft opgeleverd. Het gerechtsbestuur vertelt dat er door het professionele gesprek tussen rechters meer wordt gesproken over ‘buikpijnonderwerpen’, hoewel in Rotterdam dit gebruik al bestond en de Rotterdamse rechters een afwijkende positie innamen in dit type zaken. Er komt naar alle waarschijnlijkheid een parlementaire enquête waarin rechters zullen worden gehoord.

Reflectie Familie- en Jeugdrechters

Ook informeert Peter naar het sentiment in de Rotterdamse rechtbank over het reflectierapport van de Familie en Jeugdrechters. Het gerechtsbestuur licht toe dat de Rotterdamse rechters zich konden vinden in de conclusies en aanbevelingen van het rapport. De communicatie over het rapport, onder andere door de Raad voor de Rechtspraak, werd echter als eenzijdig ervaren. Ook vraagt men zich af in hoeverre de gesprekken met ouders en kinderen representatief zijn.

Er kan volgens het gerechtsbestuur op verschillende punten worden ingezet om te verbeteren: meer rechters, betere samenwerking in de teams Familie en Jeugd en reflectie op de attitude van de rechter. Familie- en Jeugdrecht zijn rechtsgebieden die aandacht verdienen vanwege de heftige zaken en omdat uitvoeringsorganisaties niet altijd goed presteren, wat leidt tot dilemma's bij rechters. Het gerechtsbestuur benadrukt dat er voldoende aandacht voor deze rechtsgebieden moet blijven.

Bestuurlijk Overleg I 2023

Raad voor de rechtspraak en de rechtbank Rotterdam

De pilot rechtsbescherming van het ministerie J&V om advocaten toe te wijzen bij Familie- en Jeugdzaken wordt per 1 juli uitgebreid bij alle gerechten. Waarschijnlijk gaat deze bredere invoering van deze pilot meer tijd kosten, onder andere bij de administraties. Dat is niet in de huidige prijzen verdisconteerd. Het LOVF gaat een voorstel doen voor het verwerken van de resultaten van deze pilot in de prijzen van 2024.

3. Jaarverantwoording 2022

a) Bijzondere punten jaarverslag

Peter geeft een compliment voor het mooie jaarverslag, waaruit goed naar voren komt dat de Rotterdamse rechtbank staat voor aanpakken en innovatie. Hij vraagt wat er in 2022 is gelukt en wat niet.

De diverse pilots bij de rechtbank Rotterdam zijn een succes, aldus het gerechtsbestuur. De pilot wijkrechtspraak is positief geëvalueerd en wordt ingebed in de vaste werkwijze. De wijkrechtspraak is ook in het convenant met het Openbaar Ministerie (OM) opgenomen. Het is nog niet mogelijk om te evalueren wat het effect op de lange termijn is voor de justitiabele. Peter informeert naar hoe het OM met deze pilot omgaat. Het gerechtsbestuur zegt dat het OM inmiddels een beleidsmedewerker inzet op wijkrechtspraak, maar ervaart tevens terughoudendheid ten aanzien van de uitvoering van innovaties bij het OM.

Er lopen ook andere pilots op het gebied van Maatschappelijk Effectieve Rechtspraak: de schuldenfunctionaris en de pilot zorgverzekeringzaken bij kanton. Bij de zittingen met zorgverzekeringzaken is altijd een schuldenfunctionaris op zitting aanwezig. Vanuit die zittingen komen de meeste doorverwijzingen richting de schuldenfunctionaris. Idee is om die zittingen ook op de locatie van wijkrechtspraak te gaan doen. Verder is voor wijkrechtspraak in onderzoek welke bestuursrechtzaken geschikt zouden kunnen zijn. De uitkomst wordt teruggegeven aan de gemeente. Binnen wijkrechtspraak worden ook leerplichtzaken behandeld op locatie in de wijk. Voor die zaken wordt extra tijd gepland.

De pilots vergen een goede samenwerking tussen de betrokken organisaties (onder andere gemeente, OM, Raad voor de kinderscherming, reclassering). De Rechtspraak is afhankelijk van andere organisaties in de keten. De rechtbank Rotterdam steekt veel energie in deze ketensamenwerking. Op het hoogste niveau is er commitment maar in de uitvoering bij andere organisaties doen zich soms moeilijkheden voor.

Wat in aantallen nog tegenvalt, is de pilot van de Rotterdamse regelrechter waarin burgers op kosten van de gemeente in beroep konden gaan tegen civielrechtelijke schadezaken tegen de gemeente tot €5.000 euro. Daar is tot nu toe weinig belangstelling voor gebleken.

b) Productie en financieel resultaat

Productie

De rechtbank Rotterdam heeft in 2022 - € 15,5 miljoen minderwerk gerealiseerd. In het vorige BO is besproken dat het minderwerk van de rechtbank Rotterdam toe te schrijven was aan een ambitieuze planning in 2022 met een te hoge inschatting van het aantal rechters en van de productiviteit. Peter informeert naar de inschatting op voorhand van de hoge productiviteit. Dimitri licht toe dat in de inschatting ambitieus was en dat die achteraf te hoog was.

Strafrecht

Bestuurlijk Overleg I 2023

Raad voor de rechtspraak en de rechtbank Rotterdam

Peter complimenteert de rechtbank met de benchmarkanalyse die de rechtbank heeft meegezonden. Langjarig is daarin te zien dat de rechtbank wegzakt ten opzichte van andere gerechten. Hij informeert naar het opnemen van de correctie voor mega-zaken strafrecht. De mega-zaken strafrecht zijn volgens Dimitri in de benchmark van Rotterdam opgenomen, omdat deze zaken niet in de landelijke benchmark strafrecht zijn opgenomen, maar wel van invloed zijn op de productiviteit binnen het strafrecht. Een complicatie is dat niet alle gerechten dit gelijk registreren, en daarom is dit uitgemiddeld in de benchmark van de rechtbank Rotterdam. Ook is in de benchmark van Rotterdam de extra vergoeding voor de 'aanvullende bijdrage EK/MK straf 2022' strafrecht, dat een aantal gerechten krijgt, eruit gefilterd.

Peter informeert naar het uitvoeren van de verbeterplannen bij strafrecht die de rechtbank samen met het OM heeft gemaakt. Het gerechtsbestuur geeft een toelichting op het recente bestuurlijke overleg met het OM. Daarin is gesproken over de zittingsplanning van het OM, omdat een aandachtspunt het vullen van met name de PR-zittingen is. Over de werkwijze zijn eenduidige afspraken gemaakt. Ook is de rechtbank met het OM in de weer om de voorraad te duiden en zijn er afspraken gemaakt over zittingsrijpe zaken en de categorisering van zaken inzake EK of MK. Bij het OM sprake is van uitstroom van medewerkers en wisselingen in het management, waardoor het organisatorische minder goed liep in de uitvoering van de op bestuurlijk niveau gemaakte afspraken. Het bestuur zet hierop in door deze kwesties te benoemen in de gesprekken aan de bestuurlijke tafel met het OM.

Bestuursrecht

Bij de teams bestuursrecht zijn de vacatures voor Hoofd Juridische Ondersteuning (HJO) een aandachtspunt. Het gerechtsbestuur vertelt dat is gekeken naar vergelijkbare vacatures bij andere organisaties bij de overheid, en dat vergelijkbare functies veelal een schaal hoger zijn ingeschaald. Ook bij de administratie is er veel uitstroom geweest. Het regiebureau is nieuw ingesteld en moet continuïteit bieden en de productiviteit verbeteren. De teams bestuursrecht blijken zelfredzaam, want ondanks de personele krapte draaien de teams op dit moment een goede productie. Omdat er uit de eerdere analyse naar voren kwam dat er altijd wel zaken uitvallen op zitting worden de zittingen nu overgepland. Dit kost echter wel meer voorbereidingstijd.

Ambtshalve toetsing

Er is sprake van productieverlies door de amtsshalve toetsing bij kantonzaken. Deze zaken hebben op de plank gelegen en komen nu aan bod.

Financieel resultaat

Het financieel resultaat van de rechtbank Rotterdam komt in 2022 uit op - € 10,7 miljoen euro. Bij de achtmaandsrapportage (8MR) was de prognose - € 11,3 miljoen euro. Peter complimenteert de rechtbank met de prognosekracht ten opzichte van de 8MR en informeert naar de prognosekracht ten opzichte van de begroting en de prognosekracht in het lopende jaar. Het bestuur zegt dat die prognosekracht niet goed is geweest, omdat er zoals gezegd te ambitieus is begroot. In het huidige jaarplan wordt er uitgegaan van het aantal beschikbare rechters, oftewel de reële bezetting en niet de verwachte formatie op papier. Ondanks deze meer realistische planning blijkt echter in het huidige jaar sprake te zijn van niet geplande uitstroom van rechters, waardoor de bezetting momenteel lager is dan de uitgangspunten in het jaarplan. De rechters in opleiding (RIO) zijn meegeteld in de productie volgens de landelijke afspraken (dat wil zeggen dat RIO's alleen productief zijn bij strafrecht).

c) Personeel

Bestuurlijk Overleg I 2023

Raad voor de rechtspraak en de rechtbank Rotterdam

Ontwikkeling formatie

Ontwikkeling formatie rechters: Peter informeert naar het rechterstekort bij de rechtbank. Het bestuur zegt dat er momenteel een tekort is van ongeveer 5 fte ten opzichte van het plan 2023. Dat zal ten koste gaan van het inlopen van de achterstanden.

Ontwikkeling formatie gerechtsjuristen: in het vorige BO is meegedeeld dat de verhouding tussen rechters en gerechtsjuristen is doorgeschoten. Daarom is de formatie voor gerechtsjuristen gelijk gehouden bij een groeiende rechtersformatie. In de praktijk blijkt tevens een onvoorziene uitstroom, met name bij bestuursrecht.

Verzuim

Peter informeert naar hoe er wordt ingezet op het terugdringen van verzuim bij de teams waar het verzuimcijfer hoog is, en of er een relatie is tussen het verzuimcijfer en de uitkomsten van het MWO. Het gerechtshof ziet daar geen relatie tussen. Daarbij geldt dat het verzuimcijfer bij kleine teams soms is vertekend. Bij de facilitaire en administratieve afdelingen is het verzuim hoog, maar dit lijkt niet werkgerelateerd te zijn.

Naast de taken vallend onder de wet Poortwachter zet de rechtbank ook daarnaast volop in op verzuim. In plaats van de bedrijfsarts, wordt er deels gewerkt met verpleegkundigen omdat de bedrijfsarts niet meer uren beschikbaar heeft. Bovendien worden leidinggevend goed ondersteund door de afdeling personeelszaken, onder andere door alle ziektegevallen maandelijks te bespreken. Het bestuur bespreekt de verzuimcijfers tevens periodiek met de teamvoorzitters.

Participatiemedewerkers

De rechtbank heeft met 15 participatiemedewerkers 39,7% van het quotum behaald. Hoe gaat het gerecht inzetten op het behalen van het quotum participatiemedewerkers? Het bestuur vertelt dat een aantal participatiemedewerkers in dienst is genomen en daarmee tellen deze medewerkers niet meer mee voor het quotum. Daarnaast is het lastig om de participatiemedewerkers te vinden. Er wordt echter volop ingezet, en de teams hebben dit ook als doelstelling opgenomen in het huidige jaar.

Functioneringsgesprekken

Het aantal functioneringsgesprekken is hoog en boven het Rechtspraakgemiddelde. Dit is mede verklaarbaar door de aandacht die hieraan wordt besteed in het Strategische Personeelsbeleid van de rechtbank. Het bestuur heeft het beeld dat er goede gesprekken worden gevoerd waarbij ook ontwikkeling aan bod komt. Daarnaast spreken de bestuursleden in de rol van portefeuillehouder van de teams ook met alle rechters. Peter (de Boer) gaat daar binnenkort ook mee beginnen.

De rechtbank registreert de functioneringsgesprekken van rechters niet in P-direct. Vorig jaar heeft het bestuur aandachtspunten meegegeven in het BO en deze zijn nog steeds van toepassing. zal deze aandachtspunten doorgeven aan de afdeling HRM van het bureau Raad. Daarnaast kan het gerechtsbestuur deze punten zelf aankaarten bij de regiegroep HRM.

R(H)IO's

Het opleiden van RIO's verloopt goed. Er is vrijwel geen uitval.

MWO

Het gerechtsbestuur gaat aan de slag met de onderwerpen die onder het Rechtspraakgemiddelde scoren, zoals bevlogenheid, hulp van collega's, feedback geven aan collega's en de benaderbaarheid van het bestuur. Er zijn sessies geweest met de leidinggevend, de medewerkers en de

Bestuurlijk Overleg I 2023

Raad voor de rechtspraak en de rechtbank Rotterdam

ondernemingsraad. Aan de teams waar sprake is van lage scores is gevraagd om het probleem te duiden en een plan te maken. Bij het onderwerp bevoegdheid kan er bijvoorbeeld ingezet worden op teambuilding.

Uit de sessies kwam vooral werkdruk als onderwerp terug. Er is aan het bestuur meegegeven dit onderwerp te benoemen en te erkennen. Daarom is er recent een blog aan gewijd. Ook zag het bestuur een relatie tussen een lage score op samenwerking en een hoge score op werkdruk in sommige teams.

Dat het bestuur onder het gemiddelde scoort op benaderbaarheid is getoetst in de sessies en dit wordt niet herkend. Uit de juridische teams wordt teruggegeven dat het bestuur juist zichtbaar en benaderbaar is. Mogelijk speelt dit meer in de administratieve teams.

4. Stand van zaken 2023

Over de productie en de kosten valt na twee maanden nog niet veel te zeggen. Het minderwerk in de eerste twee maanden van 2023 is lager dan in de vergelijkbare periode vorig jaar. De personele kosten zijn lager vanwege onderbezetting. Het verzuim van de gerechtsambtenaren is een aandachtspunt.

5. Gerechtsspecifieke punten

Kabinet RC: module onderzoeken / managementinformatie

Peter Pulles en Peter de Boer hebben per e-mail contact gehad over de module onderzoeken – managementinformatie voor het kabinet RC - in het BICC-project waarin wordt gewerkt aan de vernieuwing van managementinformatie strafrecht, omdat er momenteel geen goede stuurinformatie beschikbaar is voor het kabinet RC. Dit is voor grote kabinetten, zoals dat van Rotterdam, een probleem. Peter heeft naar aanleiding van deze mailwisseling geïnformeerd naar de planning van deze module en de bouw van deze module is in 2024 gepland. Tot die tijd zal het kabinet RC met de huidige instrumenten moeten werken, zegt hij. Peter de Boer zou om in deze overbruggingsperiode te kunnen blijven sturen graag toegang krijgen tot de data bij het BICC, met name voor zicht op de Compaszaken. De rechtbank heeft geen autorisaties voor deze data. Afsproken wordt dat Peter de autorisaties aanvraagt bij BICC en IVO en indien nodig Peter Pulles hierbij betreft.

De module onderzoeken heeft geen prioriteit gekregen. Bestuurlijk loopt dit project via de BI-Board, en er is afstemming met IVO en het LOVS.

Verhouding rechters en ondersteuning: zoeken naar het optimum

Bij de jaarplanbespreking voor 2023 bleek dat de balans tussen rechters en gerechtsjuristen was doorgeslagen naar teveel gerechtsjuristen, zoals ook is besproken in het vorige BO. Dat is destijds ingegeven door de invoering van de Professionele Standaarden en het rechterstekort. Het vraagstuk is: waar ligt het evenwicht in wat een rechter kan overdragen in verantwoordelijkheid als rechter aan een gerechtsjurist. Peter vult meer algemeen aan dat delegatie om een andere manier van werken vraagt en dat hierop landelijk ingezet zou kunnen worden bij beginnende rechters en RIO's. Opleiders zouden hier ook in meegenomen kunnen worden. Een discussiepunt voor het PRO zou kunnen zijn om de in te gaan op de toename van het aantal gerechtsjuristen terwijl de productie niet stijgt.

Capaciteit rechters (SPP) en werkdruk

Bestuurlijk Overleg I 2023

Raad voor de rechtspraak en de rechtbank Rotterdam

Het gerechtsbestuur zet onder andere vanwege werkdruk volop in op rechterscapaciteit. Het gerechtsbestuur is bezig om het opleidingshuis anders in te richten. Het is belangrijk om de werkdruk te erkennen. Peter zegt dat er in het PRO van 3 april jl. een werksessie is geweest over werkdruk. De ideeën die daaruit komen worden besproken met het DB PRO.

Zaal 35

Zaal 35 van de rechtbank Rotterdam is aangemerkt als zaal voor categorie 4 zaken van de eigen rechtbank, maar is niet geschikt bevonden voor categorie 4 zaken van andere gerechten. Dit verschil is volgens het gerechtsbestuur moeilijk uitlegbaar. De rechtbank Den Haag en het hof Den Haag kunnen de zaal dan niet meer gebruiken voor categorie 4 zaken, terwijl de rechtbank Rotterdam dit wel kan. Het is niet goed uitlegbaar aan de rechtszoekende, aan het OM en aan de politie, omdat bij eerste aanleg de zaal gebruikt kan worden en in tweede aanleg niet. Peter wijst op de governance met betrekking tot deze beslissing, die nog bekrachtigd moet worden in het PRO: de projectgroep heeft een stuk opgesteld, dat via de stuurgroep wordt ingebracht in het PRO in mei. Het gerechtsbestuur heeft reeds commentaar gegeven op dit stuk.

6. Rondvraag en sluiting

Peter concludeert dat het gerechtsbestuur goed kan uitleggen welke keuzes er worden gemaakt en dat het gerechtsbestuur daarmee in control is. Hij dankt alle aanwezigen voor het goede en plezierige overleg en sluit de vergadering.

Verslag

Bestuurlijk Overleg III 2023

Raad voor de rechtspraak en Rechtbank Rotterdam

27 oktober 2023 | 14:15 – 16:15 | Rotterdam

Aanwezigen namens

Raad voor de rechtspraak:

Peter Pulles - Lid Raad

5.1(2)e - Adviseur P&V

Rechtbank Rotterdam

Julia Mendlik – President

Jennifer Willemsen – Rechterlijk bestuurslid

Peter de Boer – Niet-rechterlijk bestuurslid

5.1(2)e - 5.1(2)e

5.1(2)e - 5.1(2)e

1. Opening en mededeling

Er is afgesproken dat bij de aankomende bestuurlijke overleggen tevoren een geannoteerde agenda verspreid wordt.

2. Jaarplan, begroting en personeel

Gesproken wordt over een aantal autonoom stijgende kostenposten binnen RROT, maar bijna al deze posten spelen bij alle gerechten een rol. Deze kostenstijgingen zijn dus niet of moeilijk beïnvloedbaar voor de gerechten. RROT is van mening dat hier onvoldoende dekking tegenover staat vanuit de Raad.

RROT benadrukt dat zij van mening is dat er een redelijke begroting is ingediend. Er is met de betrokken afdelingen flink gewerkt om de begroting zo te krijgen zoals die is ingediend bij de Raad. RROT zou het onredelijk vinden als zij de dupe wordt van de forse tekorten bij enkele andere gerechten.

Bij handel is de voornaamste wijziging t.o.v. 2023 dat RROT het delegatiepatroon wil terugdraaien. In 2023 is men minder gaan delegeren dan voorheen, omdat het een beetje doorgeslagen leek. Dit lijkt toch niet zo te zijn, dus wil RROT toch weer meer gaan delegeren naar de juridische ondersteuning. Daarnaast is de huidige bezetting intussen meer ervaren; er was een groot aantal nieuwkomers, maar die zijn inmiddels ingewerkt.

Bij bestuursrecht laat de productiviteit een stijging zien. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de verwachting dat een hoog aantal NTB-zaken zal instromen. RROT vertelt verder over de inrichting van het regiebureau, waarmee gestuurd wordt op de zaaksstromen. RROT zegt dat in het planningsmodel onderscheid wordt gemaakt tussen bestuur algemeen, VK en belasting, maar dat zij dit als één geheel beschouwt.

Bij straf is er een flinke voorraad aan PR-zaken. Wanneer de aanwijzing voor rechtbank ZWB rond is, zal het AP Rotterdam 200 PR-zaken overdragen aan het AP ZWB.

De planning van 11 zaken input op één PR-zitting is te veel gebleken. RROT wil terug naar 8,5 zaken per zitting netto (exclusief TUL) en dat is terug te zien in de voorziene lagere output. Daarnaast stonden er te zware zaken op de PR, daar is RROT strenger op geworden. Zaken die meer tijd kosten dan 45 minuten komen niet meer op de PR.

Daarnaast wordt gesproken over de wens van RROT om de verkeerstoren verder te digitaliseren.

De SSR-zittingen zullen anders worden ingericht. Voorheen was sprake van 5 zittingen per week met 4 zaken, dat wordt 3 zittingen met elk 7 zaken.

Uit nader onderzoek van RROT is gebleken dat de werklast voor een BC-zaak hoger is dan waarvoorheen van werd uitgegaan. De kosten (inclusief toerekening van administratie, overhead en huisvesting) overstijgen de bijdrage met € 1,69 mln. Het zijn ingewikkelde bestuursrecht zaken waarvoor het tarief al jaren niet is verhoogd, terwijl dat wel is gebeurd voor de zaakscategorieën binnen de productgroep bestuursrecht. Peter zegt toe dit met Adrie Kerkvliet te zullen bespreken. Mogelijk is er ruimte om voor de bekostiging van BC-zaken een claim in te dienen bij JenV. In het geval er meerdere, andere claims zijn van andere gerechten zal dit in ieder geval gebundeld moeten worden. Indien nadere onderbouwing voor een claim nodig is zullen **5.1(2)e** en **5.1(2)e** dit afstemmen.

3. Stand van zaken 2023 (8MR)

Gesproken wordt over de toepassing van hardheidsclausules voor zowel VK als insolventies. RROT benadrukt dat zij graag ziet dat de hardheidsclausule VK niet alleen ziet op de productgroep VK, maar over bestuur als geheel (bestuur algemeen, VK en belasting). Dit in verband met het verschuiven van personele capaciteit van deze productgroepen naar VK.

Met betrekking tot de insolventies heeft RROT aantallen in haar begroting opgenomen aan de hand van het advies van het LOVT. Deze planning ligt hoger dan het PMJ. RROT geeft aan dat een financiering per jaar een flinke verbetering zou zijn t.o.v. financiering voor 3 jaar, zoals dat nu is.

Ten aanzien van het ziekteverzuim wordt de huidige stand van zaken besproken. RROT gaat samenwerken met een nieuwe arbodienst, die zich in het bijzonder gaat richten op de administraties.

4. Gerechtsspecifieke punten

Gesproken wordt over het jaarplanproces voor 2025. RROT benadrukt dat zomaar vervroegen echt niet kan. Daarnaast speelt het afsluiten van het convenant met het OM hier een belangrijke rol in, deze afspraken spelen een grote rol bij de te plannen zaaksaantallen. Dit proces zou dan ook naar voren gehaald moeten worden. Peter stelt dat een meerjarige planning/begroting veel van deze bezwaren wegneemt, RROT beaamt dat. Verder wordt van gedachten gewisseld over het houden van alle BO's III in een hele korte periode op de Kneuterdijk, in plaats van bij de gerechten. Zo zou het besluitvormingstraject ingekort kunnen worden, zodat besluitvorming voor de jaarwisseling plaatsvindt.

Gesproken wordt over een aantal innovatieve projecten binnen RROT. Aan bod komen SMTK, schuldenfunctionarissen en het kennishuis.

RROT bespreekt recente problemen met de modules voor rechter-commissarissen. Officieren van Justitie konden in de module ondertekenen, dat is inmiddels opgelost. Echter kunnen de officieren nog wel meekijken en dit lijkt een niet op te lossen probleem. RROT probeert samen met het OM te zien hoe vaak er meegekeken wordt. Daarnaast is het systeem erg ongebruiksvriendelijk, wat vaak tot klachten leidt binnen RROT.

5. Rondvraag en sluiting

Gesproken wordt over de niet-generieke middelen en de verschillende loketten daarvoor. Zowel RROT als de Raad zijn van mening dat de huidige structurering onzekerheid schept en dat meer helderheid wenselijk is.

RROT heeft veel organisatorisch wijzigingen doorgevoerd in 2023 en hoopt daar in de toekomst de vruchten van te kunnen plukken.

De benoemingsprocedure van de seniorrechters wordt besproken. Naast de BAC en SAC krijgen de kandidaten bij RROT aan de voorkant ook een assessment. Daarnaast is er ook een follow-up. RROT hoopt hiermee een nieuw soort seniorrechter te creëren. Dit sluit naadloos aan bij de bevindingen in het visitatierapport.

Raad voor de Rechtspraak (Rvdr) en Rechtbank Rotterdam (RROT) Voorjaarsoverleg 2024

Datum: 22 april 2024
Locatie: Rvdr
Tijdstip: 09:45 tot 11:15

Raad voor de Rechtspraak:

Raadsleden

Peter Pulles
Adrie Kerkvliet

(Senior) adviseur P&V

5.1(2)e

Rechtbank Rotterdam:

President

Julia Mendlik

Rechterlijk bestuurslid

Jennifer Willemsen

Niet-rechterlijk bestuurslid

Peter de Boer

5.1(2)e

5.1(2)e

5.1(2)e

5.1(2)e

1. Opening en mededelingen

Peter meldt dat hij conform afspraak contact heeft gehad met het College van PGs en dat er wat betreft het OM geen belemmeringen zijn om het sluiten van een convenant naar voren te halen.

2. Reflectie 2023

Naar aanleiding van het jaarverslag 2023 wordt een aantal thema's daaruit uitgelicht: verschillende vormen van reflectie/intervisie/feedback en de ervaringen daarmee, de keur aan activiteiten en ervaringen met betrekking tot DT alsmede inclusie en diversiteit. De rechtbank Rotterdam valt hiermee landelijk op en is altijd bereid kennis en ervaringen te delen.

3. Jaarverantwoording 2023

Rechtbank Rotterdam meldt dat in 2023 het gebrek aan leidinggevend, voornamelijk bij de afdeling Bestuursrecht lastig was. Daar lijkt het probleem inmiddels te zijn opgelost. Verder had de rechtbank in 2023 extra last van de werving door het gerechtshof. De rechtbank is zo een aantal belangrijke rechters kwijt geraakt.

De samenwerking met rechtbank ZWB is besproken. Alle zaken omtrent het aanwijzingsbesluit zijn inmiddels afgerond, het besluit is drie jaar geldig.

Rechtbank Rotterdam zal het projectplan STMK toesturen. → **Actie RROT**

De rechtbank heeft het jaar 2023 financieel goed afgesloten. Het financieel resultaat is € 3,1 mln. negatief. Na toepassing HHC's (VK: € 2,9 mln. en Insolventies: € 0,2 mln.) is het resultaat 0. De totale kosten waren € 0,5 mln. lager dan begroot. Het minderwerk was € 10,6 miljoen negatief. Na aftrek van HHC's blijft er een minderwerk over van € 7,5 mln. Een groot knelpunt was en is de hoeveelheid beschikbare rechters. Rechtbank Rotterdam kondigt aan dat het rechtstekort ook consequenties zal hebben voor 2024 en 2025.

Het opleiden van rechters in Rotterdam gaat goed. Het uitvalspercentage is vrijwel nul. Het teruglopende aantal kandidaten zou dit percentage negatief kunnen gaan beïnvloeden.

Raad voor de Rechtspraak (Rvdr) en Rechtbank Rotterdam (RROT) Voorjaarsoverleg 2024

Met betrekking tot de functioneringsgesprekken wordt geconcludeerd dat het belangrijk is dat er een eenduidige afspraak komt waar alle gerechten zich aan houden.

Het programma Tijdige Rechtspraak wordt besproken. De rechtbank meldt dat het plankader goed loopt mede dankzij een enthousiast projectteam. De verwachting is dat het plankader in juli af is. Het is nu nog te vroeg om de effecten te zien. De TR-dashboards worden wel degelijk gebruikt, maar niet elke teamvoorzitters is hier even vaardig mee.

Alle TR-inspanningen hebben veel gebracht op het gebied van werkprocessen. Roosteren en plannen cruciaal.

‘Toename kosten veiligheid & beveiliging’ is besproken. De vraag is of deze uit centrale middelen kunnen worden vergoed; het gaat om vrij aanzienlijke bedragen. De dekking van deze kosten zou mogelijk kunnen komen uit middelen uit het landelijke ‘potje’ ‘beveiliging tegen ondermijning’. Volgens Adrie is dat landelijke budget voor 2024 reeds uitgeput. Rechtbank Rotterdam zal de kosten in kaart brengen en eventueel voor de volgende ronde via de lokale BVC aanvragen bij de nieuwe BVA. → **Actie RROT**

Stavaza BC-bekostiging is besproken. RROT zegt samen met haar bestuursrechters een stuk te hebben opgesteld en zal dit toesturen. → **Actie RROT**

4. Rondvraag en sluiting